

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ОРГАН НАРОДНО-ЛИБЕРАЛНЕ СТРАНКЕ.

ЦЕНЕ ЗА СРБИЈУ:
 ЗА ГОДИНУ 24 ДИНАРА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНАРА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНАРА.
 ЗА ОСТАЛЕ СЕМБЛЕ НА БАНКАНСКОМ ПОСРЕДСТВОМ.
 ЗА ГОДИНУ 30 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКИЈУ:
 ЗА ГОДИНУ 15 ФЛ. У БАНК, НА ПО ГОД. 8 ФЛ. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 ФЛ.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ДРЖАВЕ:
 ЗА ГОДИНУ 36 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ
 УРЕДИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА У БУЛВАР. К. КОСТИ ЦРНОГОРЦА
 ГОСПОДА УЛЦА БР. 7.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИНАРА ОД ПРАДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ФЛ.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНАРА ОД ПРАДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији
 „СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

БЕОГРАД 22 новембра.

Сад, кад се последњи пут састаје она скупштина, коју народ српски неће никад заборавити, треба пажљиво на њу погледати и уочити оне прте њене, које ће доцније требати за историју нашег парламентарног живота. Оставимо за сад на страну радњу њену, па погледајмо само на њен спољни облик, па њене саставне делове.

Боже мој, како изгледаше та скупштина у почетку, при првом појаву своје, а како ће да изгледа сада при последњем својој појаву. За две године дана, за тако кратко време каква велика промена, каква недогледна разлика. У почетку изгледаше она тако „једнодушна“, да тиме довођаше „виделовце“ до безумне радности; они се тада том привидном „једнодушности“ толико разметаше и ачеше, као да су знали да то неће дуго трајати.

И доиста, мало било дуго нетрајало. Чим дође у Србију, ова светска варљива-Бонту, он баца у скупштину јабуку раздора — онај кобни уговор, који одмах окрвни један део скупштине. Тада неколико узоритих чланова те скупштине положише мандате своје, да неучествују у раду, у коме предвиђају штету за Србију.

Скупштина оста мало окрвнена, али то јој није сметало да продужи свој рад и да прими уговор славног Бонтуа. Истина, и они што су остали нису сви гласали „за“, а и они што су гласали, нису то чинили на једнаком вољом, јер и сам Бонту није све једнако ценио: *има слава звездам, а има слава солнцу!*

И ако је у след тога скупштина била мало окрвнена, опет је изгледало, да се у њу повратила пређашња „једнодушност“. Но ни то није дуго трајало, није прошла ни година дана, а из Париза стиже страшна вест, да је слава Бонту безславно пропала. Скупштина тада беше на окупу. Вест о банкротству Бонтуа и о грдној штети, која Србију отуда може постићи произведе и у скупштини велики потрес и расцеп. Тада знатан део скупштинара иступи из скупштине, а у њој не оста ни онолико, колико је потребно за пуноважно решавање. И тада наступи оно доба, кад скупштина беше без скупштинара т. ј. без онога броја скупштинара, колики је по закону потребан, па да може бити скупштина.

Но и у таком непотпуном саставу, и у таком крвном облику, она

је опет продужила рад и донела један важан закључак, а па име: да се на место оних посланика, што су дали оставке, наредом нови, накнадни избори. Ми незнамо јесу ли заоставши скупштинари тако решење донели, и јели оно прошло све законске форме, но знамо то, да је председник скупштине, Алекса Протов, известио владу, да има тако решење и да је на основу тога наређено, да буду накнадни избори и то 31. Маја. Наравно, ко може да неверује на реч Алексе Протова, кад је он не само председник, него и душа те скупштине.

Према томе 31 маја бише извршени накнадни избори. Народ изабра оне исте посланике, који се патриотски бореше противу банкрота Бонту. Но ти посланици неугоше у скупштини; а без њих није било довољно посланика за решавање. Али председништво јави, да је скупштина решавала и решила, да се ти изабрани посланици нису могли бирати јер су искључени, па зато да се имају позвати у скупштину они, који после тих изабраних имају највише гласова. Но како да се то решење изврши? Већином стари посланици добили су све гласове, па није било никога после њих ни са два гласа, који би се могао позвати. Наравно, отуда се није могао нико ни позвати и та места осташе незаступљена. На другим местима било је таквих који су имали по два гласа и такви су били позвани, а на трећим местима бирачки одбори нису хтели дати пуномоћја тим „позваним“ посланицима и они донеше у скупштину на место пуномоћја пасоше.

Са таким новим посланицима добила је та скупштина са свим новим обликом. И у том новом облику она је радила и урадила две врло важне ствари: прво, одобрила је пренос уговора проналога Бонту на неко ново друштво, које се тек има саставити; друго, да сваки онај посланик, који поднесе оставку мора платити *двадесет динара* глобе! И да није те мере било, можда би се већ сви посланици разлили куд који, но она је још одржавала заједницу и то јаче, него сва и усмена и писмена уверавања Алексе Протова, да неће бити штете.

Та иста скупштина, од Јуна месеца, позвана је сада на последњи састанак 25 ов. мес. То је она иста скупштина, али опет мало другачија јер је она међу тим, од Јуна па до сада, изгубила првака свога, изгу-

била Алексе Протова, који беше председник, душа томе телу, а тело без душе „мертво јест“!

Истина, чује се да ће у исто време доћи у Београд и Алекса Протов; али на велику штету нашег новијег парламентарног живота, он сада, овом приликом, неће ући у скупштинску дворану, него у судску ансану!

О, како је тешка народна клетва!

НАШЕ ЦРКВЕНО ПИТАЊЕ.

(Свршетак)

Па кад то све српски епископи знају, то већ у напред видимо њихову победу над василицима православне цркве; већ видимо у напред, да ће оно исто одређење, у више пута помињаном законском предлогу, којим се хтело успеха томе законском предлогу осигурати, да ће то исто одређење довести цели закон у опасност. Јер епископи ће врло добро знати за оно канонично наређење, које гласи: „сви во мјаре свјашћеници кројем епископа немогућ насти црков Божију, те совершенно управљати јеју.“ Те кад то знају, а уз то још и то, да их народна скупштина и министар просвете трага за лишене њиховог знања и поношља; то онда нетреба епископи ништа друго да чине, него само да престану рукополагати, и свештеничком влашћу свабдевати друге личности у Србији, пак ћемо одмах видети све те јунаке, који су и какви су, што хоћеју да се титрају са епископима; видимо их докле ћеју са својом дамећу доспети?! Епископи у овим околностима само се чарето морају држати свога тврђења: „ми смо збачени, пак неможемо више у Србији вршити своје апостолско звање.“ Ова ће околност принудити владу и скупштину, да се обрате за ту службу на кога епископа или митрополита ван земље Србије; а та појава привућиће до тичне, да се основно извештају о стању црквене ствари у тој земљи, те када сазнају, да се цела ова ствар тиче самовољног октројсања црквених уставова од стране српске владе; то несомно што желимо видети таквога митрополита и епископа који сме без сагласиња државном влашћу свргнути јерархије „србијанске“, посвећивати нове епископе, рукополагати свештенике, и рукопривозити друге степене црквене у Србији, — него који је тај црквени јерарх православне вере, који при тим околностима неће с места анатемисати: све оне „еретике, без разлике положаја, који се тих еретичких наредаба држе, а епископа од владе збачених наређења нерешавају? Желили би видети онога васеленског патријарха, који би при таквим околностима могао се уздржати, а да не одузме Србији аутокефалност, и неанатемиса све оне јеретике, и јеретике од православља?

И кад ово све тако, као што наведено, наступило, које безумовно наступити мора; те када се услед овога пожели у изгледу грађански, или веројакони рат у Србији: нећемо онда рододубље диктирати српској влади, да тај законски предлог, који толжу бурну у земљи наговештава, повуче натраг, и епископе опет у њихово старо канонично звање и положај натраг поврати? Или ће влада предоставити интересе државном, и народном данашња српска влада непомисљени ускаки српског министра просвете, и црквених епископа, који гласи: „Видићемо, чија намет у Србији влада, наша ли поповска?“ Доста то,

да смо ми овде изложили начин и пут, којим може оно министарско наређење у законском предлогу, да буде камен претканција за самог министра којим је исти хтело, да обузда, не епископе, него слободну цркву православу.

Но ми и свише добро нагађамо, одкуда се српска влада у целој црквеној ствари тако јако зацасала. Њу је незнање учења своје цркве, и страпачка страстност навела на тај пут, па оној последици: „мржећи на Николаја, омираву сам и светог Николаја.“ Српској влади није прав био митрополит Михаило, јер се нехале употребити за оруђе њиховој странци. Па почем видеше, да је у нашој овој ствари цркви отишао у мировину покојни патријарх Прокопије; то ништа прече нису знали, него дај забуду митрополита Михаила са митрополије.

Све новине у Србији без разлике странке нашле су у своје време за добро, да „замере угарској влади“, шта се са патријархом Прокопијем догодило; но у ова два случаја лежи грдна и неирегуларна разлика; јер угарска је влада чинила по закону, по црквеном праву, а српски министар просвете без основа законскога, или канонскога.

Господа у Србији требали су знати, да је патријарх Прокопије Ивачковић због своје телесне слабости (једна му се нога осушила), и душевног недуга (пре по сата говорено, већ је сасвим заборавао), молио самог владуца, да га од дужности патријаршества реши. Но он на то добије одговор, да то неможе доде бити, док то своје потраживање канонским наређењем своје цркве непокрени. Патријарх се постара то захтеву тиме одговорити, што упути угарску владу на писмо трећег васеленског сабора управљено на патријаршијски синод у ствари митрополита Евстасија, које писмо уједно сачињава и 9-ти канон тога васеленског сабора.

Видећи ово канонско наређење угарска влада, прими од патријарха Прокопија оставку, и поднесе је Његовом Величанству цару и краљу на одобрење. Уједно са овим усвоји и од самог патријарха предложеног бачког епископа Германа Анђелића за администратора патријархова. Овоме су уступљена сва агенда патријаршеска, осим председништва у св. синоду. Па и ово се само зато овако збога, што тако устав црквених наређења, по коме у св. синоду неможе нико други председати, доли прима митрополит.

Тако је у овој ствари радила, та тако слатко, од свију органа „србијанске“ владе грђења угарска влада, а како је радила сама српска влада са својим митрополитом, и куд ју је то одвело? Најбоље показују горе наведени законски предлози о црквеним властима у Србији!

Зато нека из ових наших црквених навода науче и данашња, па и свака будућа српска влада поуку за себе: „како је свако црквено питање врло јако тугаљиво;“ нека се услед овога из саме светске повестнице научава: „како је неуспешно покретање тога питања до највеће несреће и невоље довађало, и друге веће, према цркви и индиферентније народе, него што је наш српски народ.“ те по томе нека доведе, док и ма како незнатно црквено питање, што основаније, и што објективније неспроуте, да сачињава негда и нишито пред свој народ на среду неизвисти; јер знаста, то је већ велика срећа и по владу, и по Србију, да услед таквог законског предлога, као што га напред изостависмо, није још до месеца и Србији дошао; јер толико улеташе државне власти, и у таквом облику у црквене ствари, као што је то у споменутом законском предлогу изложено: то се неводе, од цркве држави признато право највишег надзора осигуравати, него то је самовластито и сво-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

јевољо преиначавање само цркве православне; то је упуцао устројавање и завајање неке пове, од епископ министра просвете измишљене државне институције у Србији, која ће од сада тако замишљати цркву православу.

Али нека сви српски државници имају свагда на уму светско историјско право, да је само она влада своје политичке идеје остварити могла, која је своју политику наславља на задовољење веројатно чуствова свога народа; а сва експериментисања у томе погледу, да су кажњена са пропашћу дотичног народа, односно његове државе!

Па ако има Србија каквих својих политичких идеја, зар их мисли ова пакости оних начина, којим су додане све државе до свога растројства и пропасти досиеле? Зар мисли ко у Србији, да за Србију постоје други природни закони, него ли за све друге народе и државе? Зар су српски државници тако пратковиди, да невиде, да је и код њих нуждно, да и њихов министар просвете буде тако исто обавештен о ступни овоих струка, што спадају у његов округ, као што је и сваки други министар дорастао својом портфељу?

Нека немиле српски државници, да је оно најбољи министар богопачи и просвете, који имаде нешто појама само о модерној тенденцији наставе, а да су државне ствари предмет, о коме сваки герзија и механиција без икакве спреме, и основног изучавања тих ствари православно резоцирати може. Добро нека та господа запамте, да је само онај народ и држава процветала и успевала, која је чувала чисту и праву аутономију своје цркве, која се огранчила према цркви само на право врховног надзора; а да је сваки народ и држава сама себи под у срце ударила, која је тежила, да цркву учини каквом државном институцијом, као што то данас Србија жели. Само примера ради нека погледа српски државници на социјализам у Немачкој, комунизам у Француској, у Русији нихилизам и т. д., пак је довољно да се о тарћењу нашом увере, и да се од овога подобних сврачова ослободе!

Зато нека сви државници у Србији, ако имају патриотизма, ако имају љубави наспрам свога народа, и желе својој земљи лепе будућности: нека свагда при склапању новог министарства добро мотре, и пазе; ком ће и каквом лицу поверити знање министарства државних послова; нека „брзо промишљавају: каквом човеку поверавају темља народњег морала, основу снаге и истрајности народње у свима невољама и искушењима, која па тај народ игда наступила буду; нека увек испитују: има ли онај, који је за министра црквених дела одређен, сигурног познавања своје народне цркве, има ли љубави и пожртвованља за свето, и спасоносно православање?

Јер ако овога свега српски министар просвете и црквених послова нема: онда знамо, колико часова бије у Србији; онда смо известни и сигурни са најскоријом будућношћу Србије.

Ово, што овде написасмо, нека прибережи и „Глас Православља“ односно његов покровитељ митрополит Микшило, а и „Хришћански Вестник“, односно пристани српског министарства просвете, да је ово становиште васеленске право-

славне цркве, и да је св. патријарх Герман са тога гледишта свагда делао и дела Богу у славу, а народу у корист.“

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

У двору Његовог Величанства Султана Абдул-Хамида овлада је права паника. Правоверни цар шарва сања дању и ноћу о неким заверама, страхује за драгоцене живот свој и понаша се у опште као човек, који је на прагу да изгуби памет. Кажу да је већ дотерао долге да од свачега преза и да му се увртило у главу, да га крвници на сваком кораку окружавају, да га гоње и да му о глави раде. То нервозно, болесно стање почиње од неког доба већ да урођана походом. Тако је Падисха пре неколико дана, без сваког повода, заповедио да се у масама хансе први турски државници и генерали. Међу њима је мушир Фуад-паша, који је још пре неколико недеља у нарочитој мисији однео и предао аустријском бисару највећи турски орден.

Каква је забуна у опште у падишином двору наступила, сведочи између осталог и та околност, да је у последњем часу одказан свечан ручак у двору, који је био спреман у почаст херцегу мекленбуршком и немачком вавредном посланику Радовићу. Та повреда дворске етикетције увредила је херцега мекленбуршког у тој мери, да је одмах оставио Цариград и не опротиви се са Султаном.

Но и политичке последице иза тог Султановог душевног расположења нису изостале. Султан је, по свој прилици у раздраженом трептку, отпустио свога министра спољних послова, Саид пашу, а после неколико дана промену је цело министарство. У исто време распустио је цео један пук дворске гарде черкеских драгона и протерао их из Цариграда, а њихове команданте, једног генерала и пуковника, оковао је у гвожђе.

Ново министарство састављено је скоро од сасвим нових људи. Стари министри пали су у немилост, па тако и поглавица дворски евнух;

који је до сада уживао највеће поверење.

—Руски министар спољних послова, Гирс, стигао је у италијанску престолницу, где је с великим одликовањем примљен. Што је у Берлину и Варзину био његов дочек хладнији, у толико већи капитал граде италијански државници отуда. Сам двор предвача у том обзиру.

— Из Лондона јављају да је Лорд Диферин енглески цариградски вавредни посланик, кога је енглеска влада послала у Мисир да проучи тамошње прилике, предложио енглеској влади да се обустави парница против Араби паше, пошто се не докажује да је он потстрељавао Мисирце да паде и плачкају Александрију. Тако исто не може се Араби-паша осудити ни због бунтовништва, јер је доказао да је радио по Султановом уштутству.

Диферин је даље саопштио енглеској влади, да је садашњи Кедиџ Мисирски асолутно неспособан за владавину. Као човек без духа, енергије и иницијативе вечно ће бити изложен уливу своје непосредне околине и с тога предлага Диферин, да енглеска влада постави Тефиковог сина за Кедиџу и да му дода за регента једног енглеског генералног гувернатора, који би у његово име владао у земљи.

— Аустријска влада поставила је генерала Шенфелда за војног команданта у Ердељу. Шенфелд се рачуна у најспособније аустријске генерале. Неко време био је шеф главниот генерал штаба. Пред свој оддазак на ново одређење конференцијо је Шенфелд неколико часова са министром Калнелијем, од кога је по свој прилици примио уштутства политичке природе, а могуће да је и о новим утврђењима према румунској граници било разговара.

Таксирање хлеба у Београду.

(ПРОДУЖЕЊЕ)
§. 372.
Новачко од пет до петнаест талира да се казне:
1.....

„2. Меашије, који непечен хлеб продају, у коме случају морају вратити и новце за хлеб, који им се на траг пошље, па ма овај и начет био.“

„3.....
„4. Меашије који своју мезу са свима потребностима снабдевену не држе, нарочито ако немоју хлеба, шибка ит.д.
„5. Меашије, касани, свежари, који се усуде преко таксе, која им је од полицијне власти одређена, наплаћивати, и
„6. меашије и пекари, које експичан хлеб продају“.

„У случајима под бројевима 1, 2, и 3. означенима имају се сваки пут шкодљиви предмети одузети и одбацити а у случају под бр. 6. означеном одузеће се хлеб на позлу шпитала, апсеника или општинске касе.“

„У свима пак случајевима може се забранити уприжањавање радње за неко време.“

Кад се упореде ове одредбе оба ова законика, види ће се да исте нису тачне и прецизне према нашим данашњим и јомовима о механизвој и хлебарској радњи. Јер док је вређе у полицијном законнику с једне стране јасно стајало, да не само меашије него ни хлебари не смеју хлеб продавати преко одређене им таксе, долге је опет с друге стране §. 66. говорно само о меашијама, који продају непечен хлеб.

А такав је исти случај и са казни-тедним закоником, јер док тачка под 2. §. 372. истог законика припређује меашијама извесном казни, ако продају непечен хлеб, долге опет о хлебару — пекару — неговори ни речи односно тог случаја, него, као за пакост, тек у тачки под 6. истог §-ва присетио се законодавац и пекара на је ту поред меашије именовао и пекара.

Но јамачно ни законодавац од 1850. а ни онај од 1860 год. није ни замишљао да један вид радње казни за једно дело, а да због таквог истог дела други вид радње оставља некажње. А ни нико други не сме помислити ништа допустити, да су ова оба законодавца и могла такву логичку глупост учинити.

Зар може ко да тврди да је законодавац хтео да се меашије казне, кад продају непечен хлеб, а пекари да могу и непечен хлеб продавати.

И г. Министар унутр. дела индиректно тврди, да то све може да буде, јер он вели, да у тачки под б. §. 372. казниот закон, где се говори о такси, неминује се и пекари, а кад је то, онда, пошто се опет у тачки под 2. неговори о пекарима, по логици г. Министарвој излази, да пекари могу продавати и непечен хлеб.

По оваквој логици г. Министарвој не би се од пекара могао одузети ни овај непечен хлеб, што се има по последњем разделу мако пре поменутог §. 372. да учини; него пекар би могао такав хлеб „сербез“ да и даље продаје, а меашија једнак ем да буде кажњен, и да му се одузме сав такав хлеб.

Ми мислимо да ни сам г. министар не би допустио овакву логику Богвићу, да је овакве контрасте упоредио и да је у време пројекта редукт који је Богвић иза некаквог Данциевља угледао и учинио.

А кад појемо даље, па станемо анализирати поједине одредбе §. 372 казниотелног законика, добићемо свакојако до

ва од глади, док један појас продаду... а одмах иза њих праште према сунцу овакве фирме: „Лев“, „Коен“, и др. које опет као на јамгу продају туђе крие на крие! — — — Но обрнимо лице од ових накарадних одишоја. Има још нешто што овесели посматрача. Има један најдрагоценији производ српске крви, који се у великом мноштву на пијаци виђа али није ни за куповину ни за продају! Свака скоро жена носи к ушрти на леђима по једно детеице. Нисам нигде видео овозико детеице као што их там. сеоски свет има и које добре мајке, поред других терета и па на пазар доносе, да им на дому сама не остају; јер има ту света и поиздалека. Нек су сретњи и напредни сви мали Срби; а доста их има! Доста их се рађа и уверих се да је истинита штатистика оног француског научеваца, који плодородност у Србији на прво место ставља. Јест — доста нас се рађа... али мало и умире. То је овај прв, који народ подриза. Законодавци — помажите! Људи у шубарицама, у ђесовима у љулавима сваке врсте или (и без капе!) са обављеним пеширима око главе, која египетска мода почиње од Деаиграда па иде даље на југ. Колика ли је сведочака ова збрка од капа, да Србин у Шумадији и нема своје народне капе, као што је има Тур-

чин у ђесу или Црногорац у својој округлој капи. Желети ваља да се бар шајкача одомаћн; али док Шумадинац о саборима и ваширима, на понижење свога мушкога става и образа везује на подвезице нарице а на капу придева женске „бровешје“ припиња шљоке а везује оне погане панталке јеврејске, око врата о св. Илији носи „по модн“ палчић.... долге ће српски народ пркавати од зиме и болештина које отуда долазе; а да о некој „српско-народној“ ношњи буде говора — ту је наду ђаво одавно понео, а са утврђењем сеоских дуђана још је то све на боље обрнуло — путем лаже „цивилизације“ у селу и по варошима! Лепа нам будућност престоји!

Народ се тамо боље одева но у Шумадији. Људи се облаче топло и сигурно. Сваки има чакшире и леп гуњ са ужим рукавима но што се у Шумадији носи. Но најчешће — ваља још старинско — парче одела јесте велики џун, на струк срезан као велики капут. А све то од њина руна и њине руке!

У том великом џуну и у сламјачи лежи завијено оно велико питање о „народноме здрављу“, које мисли наш сапитет да реши крупним санитетским фондом и завађењем среских болница, у којима ће се опет лечити келнери, кочијашн и болесни пробисети мушког и

женског рода, који се целог века протуррају по свету, тргујући са разним природним и несприродним артиклама.... док не сатраде и с поља и изнутра и падну у неку болницу, да се ту — распаду; јер за такве више лека нема. Неће српски кућевник у болницу.

Али српском кућевнику ваља с друге стране помоћи. То се помоћ састоји у великом џуну и у сламјачи.

Зађите по селима да видите како спавају и неспавају наше вајне газде, којима се зоме шљаве од рода, а теови торови и обори од добре стоке и које имају земља да би могли прокостити каквом немачком херцогу!

Само нема уредна крестца, на ком ће он своје радом утрућење пошти и снагу да одмори. И ако понеси и има нешто на то налик — али већина се ваља потардоме набоју своје куће, пређући ного по пелезу и обрћући табане у ватру; живљење му је вечно тогоровање, код толика маја и имања, код вуње, код конопља, код сламе и шаше.... код свега што ми у варошима купујемо а они имају, али не знам за кога чувају.... већ ако не за покров и подшумије онима што помру с тога пре времена.

Треба дакле издати налог да сваки домаћин мора у својој кући од дасака отесан крест на коме да се налази

ЛИСТАК

НИШ

И КИШКЕ ЗНАМЕНИТОСТИ
(НАСТАВАК)

Најживљи је дан у Нишу субота — дан пазарни!
Према добу године и пазари су. Јесени пазари су највећи и најбогатии, јер се тада — кад доспе жетва у свему — има шта и дотерати и донети на пазар. И ако има нарочита пијана, ипак — све улазе закрче кола, товари, стоварена роба, коњи, магарици (којих по брдовитим пределима има много; око Прокуља веде још више), — једном речју да се не може човек ни у једној главној улици да размишља. На главној раскрсници (Арнаут-пазару) седе жене у великој молани. Једна продаје вуну, друга чаршае, трећа изаткано платно, четврта појасеве широкее, нетој се међ претима обрће танко вретено и она упреда — свиљу, шеста продаје суноко... и ту седе они јадни перставници „српске индустрије“ и цео им дан криче пре-

zaključka: *da sve što vredni za meanciju odnosno хлеба вреди и мора да вреди и за печара, хлебара.*

Што се тиче продаје непећеног хлеба, о чему говори тачка под 2. истог §-а, напред сме већ изложити како стоји ствар.

Тачка под 4. истог §-а каже да ће се меандије казнити, ако немају довољно хлеба за продају.

Зар се сме и претпоставити, да је законодавац од 1860. год. ишо на то: да печаре — хлебаре — који се искључно баве пецивом и продајом хлеба, да њих закон од одговорности и казни, кад и ако немају довољно хлеба на продају, а само меандију да казни?

Чисто нам је криво да ту мисао и допустимо, да је г. Гарашанин могао и укинути овакву неумислицу, а учинио ју је, кад је изрекао: *„да нема закона по коме се може одређивати така хлеб“.* (Види поменути брошуру на страни 38. одма други ред овог).

Кад се све ово, што је напред изложено и споменуто, сумира, према резолуцији г. Гарашанином излази:

1. Меандије нису то исто што и печари, а ти исти меандије за то, што према уредби о мезанама, која је изашла на голубу дана доцније од казнетног закона, — што према истој уредби не морају по варошима да имају уз мезану и печарицу — фурунчицу — не морају по томе ни да имају хлеба на продају.

По кад они не морају да имају хлеба на продају, како је могао законодавац учинити такву грубу логичку погрешку, те је претпоставио да ће те исте меандије продавати непећен хлеб, па му за то одредио чак и казну, а овамо не мора ни да има хлеба.

2. Те исте меандије казне се, кад немају довољно хлеба на продају, и ако према тумачењу г. Гарашанином нису дужни ни да га имају на продају.

3. Тим истим меандијама има према и данас вредним пропису изложеном у тачки под 15. члана 35. општинског закона општинска власт да одређује таксу за продају хлеба, а овамо према тумачењу г. министром не мора ни да га има на продају.

4. Према таквом тумачењу г. минист овом пекар не само што може продавати хлеб по што хоће, него може продавати и непећен хлеб, на опет да га не може нико за то казнити, па шта више, да немора ни да има довољно хлеба на продају, јер ни у тачки под 4. §. 372. казну, нис не помиње се пекар, него меандија, те тако налази, да овај, који гу радњу ради као главни свој посао, да ради шта и како хоће, а овај који је или не ради или му је она уз главну радњу само споредно занимање, има да изврши неке прописе за оно, што не ради. Какав апсурд?!

Ама тако је, снага се до апсурда долази, кад се човек не држи логичног мишљења него се држи неких разлога. Бољећих а који су опет на неким местиминим „златним“ темелима основани.

Као што се из напред казавога види: оба закона, и овај од 1860. као и овај од 1860. г. нису чинили строгу разлику између меандија и печара, него, као што је већ напоменуто, узимали су оба

ова занимања за једно исто, за равнозначна.

То показује цео текст оних одредаба на оба закона, које се односе на продају хлеба, а за то најбољи је и најочи- тивији доказ оно фактичко стање нашег живота, што се до уредбе о мезанама од 1861. год. поред готово сваке пекарнице — фурунчице — точило пиће, па то точење пића називате или мезанском или кафанском радњом, све једно, јер до 1864. г. није законски ни постојала разлика између једне и друге радње.

Имајући дакле на уму, да је по варошима обично и по правили сваки фурунчија (пекар) крмио пиће, а знајући опет да према правилима, која су постојала до 1861. године за друге и сеоске мезане — јер за варошке законодавац се дотле није ни бринуо — свака таква мезана имала је и своју пекарницу — све ово имајући на уму, не може а да се не увиди, да је законодавац с доста основа и разлога могао и узети обе ове радње за једнозначне — синонимне, па да је, по томе с мирном савешћу, могао веровати да ће оно, што он нареди за меандију, вредити и за печара, кад овај одвојено од мезанке радње, врши оно, што врши и меандија што се тиче хлеба.

Овај факт, да су пекари обично и пиће точили, па се због тога звали и меандије, врло је важна околност и треба је беспрекидно имати пред очима, негубећи је из вида никако при нашем даљем расветљавању овог питања.

(Наставље се).

ДОПИСИ

Ниш 17. Новембра 1882 год.

Дерџача „Виделова“ главу нам је пробила, како су његови покровитељи једини усретитељи Србије и Српства, како је Србија под његовим покровитељима унутра процветала: слободна, „саврше- нијим судством“ — већом гаранцијом за правду, — савестом мудрих финанси- ских закона, строгом правичношћу према чиновницима, који злоупотребљавају своју дужност, и још тма божија мири- савих цветова набрђало нам је више пути „Видело“, којима је дрво Србије под благодетним утицајем његових по- кровитеља исквишено, и са којих пријатан мирис не само да се осећа у Србији, него и далеко ван Србије, по целој Аустро-Угарској. Тај мирис са тих „вето- ва и јесте узрок по мишлењу Виделова- ца, који овако сретно по Србију при- влази к нама Аустро-угарску, те нам је ова као држава од укуса и парнемије овако близу пришла и своје пријатељ- ство на услуду ставила. Тај мирис је јесте узрок те се Србија овако сретно на- ласи и према спољности као и према унутрашњости.

Па кад је једна држава, овако мала као Србија, унутра исквишена тако мири- савим цветовима, а с поља осигурана тако искреним пријатељем као што је Аустро-Угарска, зар онда „Видело“ не сме да каже, да су његове гесе заиста једини уређиватељи Србије и Српства, и зар оно онда не сме да ставља у на- глед, да ће по Србији потећи мед? О

као да не сме. Кад су мирисави цвето- ви ту, а ту су и пчеле — народ, — а кошница је осигурана сигурном стражом — Аустро-угарском — зар онда „Виде- ло“ да не каже српском народу, како он- да може бити, да не буде меда, меда мора бити и то не мало него читава ре- ка. Јест Виделовци то непрестано тврде, али и Српски их народ непрестано пита: како вам то што обећавасте, и где вам је та медена река?

Виделовци се ево већ две године му- че да одговоре Српском народу на ова питања. Они одговарају али како? Не само без медене реке, него и без кани меда. Изав прес од довољног броја ко- шских снага, за ово две године, не исче- ди ни најмању кашлицу, која би бар ко- лико толико дала знања, да саће испод тог преса није суво, да има бар што- год сока. Они се чуде томе чуду и чу- ђење им је потпуно оправдано, јер по природном закону, кад су само услови ту, који условљавају такав појав, онда је и појав неизбежан. Они се чуде и толико се чуде, да су чак почели да гу- бе веру и у природне законе. Они су готови, да се врате у доба Оригона и Парацелза, у доба када мисао није тра- жила истине, када се није учила да из спољашњег заплета вади унутарњу про- стоту и целину, него је гушила сама себе, када се ушњала, да од лакога на- чини тешко, од разумљивог — неразу- мљиво, од простог — савестно, од су- штине — измишљотину, од живота — мртвило, када се је дугало по најљивом другу еколастике и с крстала се нажда људска с правас истине на мртво слово, са жвава живота на лист истинске арти- је, када је фантастичка система засла- њала собом свако искрено испитивање и када је сва важност давата само необи- чном и ванприродном. Они су у забуну и не знају куда да се окрену. Један по- јав, који је у овом случају неоткиван појав — у место меда горчина, — при- звао је велику забуну. И заиста бити тврдо убеђен да ће нешто бити, и да је све припремљено да то нешто буде, па ванпослету у место тога нешто, буде ништа, и заиста јесте нешто, што може јако да забуну, што може јако да поко- леба веру чак и у науком потврђену истину.

Не госпоно да ту страну. Разгледајте мало биће те ваше мирисаве цветове, заборите мало дубље ваш нос у круви- цу тих цветова, па ћете видети, да је крувица заиста шарена, али да мари- сав није онакав, као што вам се на- шта мах учинило, ако вам само обова- ње није ваљачко. Видићете како пчеле се обзирају мед са тих цветова, само з- је око њих. И само то довољно је да вам објасни, зашто нема меда. Но ми ћемо и поред тога још нешто казати о тим вашим мирисавим цветовима, те да вам сведивније буде, зашто нема очеки- ваног резултата да видите како и опет остаје истина, да кад су услови само ту, који условљавају један појав, појав је неизбежан.

Ваша првена ружа — слободна штам- ца — која је ево променула боју, која је толико потамњила, да сте се и ви већ њом престали китити, примамљивала је сваког, који је се осећао достојан, али редак је пример, који није горво платио од оних, који су имали слободу да не-

ту помирису. Вама је довољно само да вам каже ваш принципшта, и пр. какав председник судски каже, тај и тај ми- рише ваш цвет, па да га дунате, као што се обично министар просвете изра- жава, без обзира, да ли ће то више шко- дити ошме, кога мислите да сте дуну- ли, или ошме, коме ви непрестано про- ведате, да се старате за његов напре- дак. Вама је довољно било, да вам се неко понуди и да вам обода, да ће он поћићи напредњачку партију на извес- ном месту, па да га поставате за пред- седника судског или да му дате какаво друго велико знање, па макар тај и не био способен за такво место, само кад он има циганске очи, што из даљине виде, шта који ради, па макар он и не био способен да што више за партију уради. Ви не водите рачуна, да ли н. пр. такав језан човек има снагу, на ко- ју се може ослаонити, и помоћу које мо- же у овој земљи стети добар положај, или осећајући се да није нема на подо- начин гледа, да себи добар положај за- добује. Јер кад би о томе водили рачу- на, ви би видели, да једна овако збу- њена главница, какав један екземпляр и ми овде имамо, који на сваком кораку до- казује своју збуњеност и који је овако трогателно и срамно капитуларно, при- клонно једне спеланости, пред многобо- рним грађанима, немогајући да састави ни седам речи, и да штогод народу ка- же, не заслужује приређења, које од стране наше има. Ви би видели, да јед- ван такав човек, који стоји под закри- љем бога Бахуса, и који на најкрвнји начин прети да ће заврнути шију људ- ма патриотама, и да ће им покосити таквоке крстове, није човек, који је кадар народу да користи, који је кадар да стече поштовања код грађанства а тиме и партији да користи. Ви би ви- дели да је један такав човек само спо- собан муштат и ништа више. Али ко то да види и шта да види? Вама је ружа намештена испод стакленог звона, да се само кроз стакло гледа, и сваки је овај ваш, који би вам доставио, да се који усудио помислити је, па макар то био и каква највећа бузда, које није кадра, не само да вам кога члана придобије, него и оно да одржи, што се затекао. Вама је главно, да се ваш леп цвет не сме мирисати, а за друго ви ништа не питате. Па зар вам онда народ може ве- ровати, да је мирис са вашег цвета вр- ло пријатан, народ који обе сам собом све да искуси, који обе да види, да ли је то чему намењено или није? И зар онда можете очекивати похвалу од на- рода и мислити да ће бити благодетан утицај мириса са вашег цвета? То не можете никако очекивати.

Ваш леп цвет — судска независност — истина носи лепо име, али многобо- рни примери потврдише, да његов мирис није онакав, какав сте ви овом народу представили. Зар се то може назвати пријатно и судском независношћу, кад какав председник судски пре него што је и погледао акта о каквој крувици по- литичке природе, пре икаквог судског решења, зазје, да ће тај и тај човек, кога је н. пр. одбор одредио да поздрав и краља, приклон његовог путовања, бита осуђен, само да то лице поздрав и краља и да се други за то изберу, па после овога па два дана, исти пре-

сламљача, па на том да спава. Даље је остављено његовом богатству и укусу хоће ли имати и духек и др. удобности. И тим је учињена једна велика за наш народ врло важна санитетска уредба — пре док се не разболи; јер подизање болница није још мерило и средство да се здравље позна и очува. Чувај изрод и светују га како да живи док се не разболи — онда му је теже помоћи, као год што велику сељаци наши за један „добротворан“ европски народ, који за време турско-српског рата Турцима даје живињере, офитере, пушке, гранате и топове — а нама шаље мртвачица и бол- ничка носила! Болнице су за већ боле- сие; а нама се треба бринути да здрави остану здрави. Ова је друга брига и ла- кша и боља.

А одело? Како је оно у народа у Шумадији? Погледајте тога „новосатог“ Шумадинца (н. пр. кад уз кола иде) како је оголоо као липа! Нема ни чему ништа од тврдог и здравог одела. Опан- ца и доколенице још нешто и значе кад су читави и на суву времену! а даље опет гаће, кошућа, један узак појасић за којим се мучно окембесно или запа- трљан стоји мали ножић — а нема ме- ста за сребрњак.... горе пак некакав дочица без рукава и без запетљача а у добром случају нека „џида“ (памуклија)

један несрећни труп и небрежљиво савишен азелак, који ни за какав терет није но прска и дрпа е не чим покосне и чим се човек размине да што теже ради или товари. То све крувице један цео или премо „весељ“!!!

То ви је сад „народно одело“.

Па докле је тихо време и лепа дави ово зар овако лако и глатко може и поднети. Али кад ухвати киша, ветар или друго зло време оваква човека у раду или пак дома у путу. Погледајте га какав је онда!? — Сав се пречедео и предвостручно, најехије се и помоздрио. Ноге голе, трбух го — гоциат, леђа не- утопљена, мовар и прексно до коже; е па није ли чудо ако узати поседе „тер- лему“, „суви кашаљ“ „протиса“, „сла- бу немоћ“, „срчануцу“ и друге несреће — од којих у сваком селу има вауда болесника, који умиру и новим се сме- њују.

Погледајте Сремца, Бачванина и Ва- наћанина, који као кочјиш, тестераш или чобанин прелази — зацело не од велика богатства у окрину магарске за- ставе — па док зацело знамо живи од двепле зараде, од вајнице, он ипак има своје велики гуњ, своје „дороз“ који до земље долази и с њиме може свуд; и у поље и у шуму, и на кишу и на снег!

Почетком Октобра ове године, гледао сам око стотињу надничара сиротана — Маџари су били — који са својим ко- личицама — са целом својом имаовином у њима! — стадоше пред главну жељезни- чку канцеларију, код деловске чесме у Киљз Михаиловој улици“, или да приме- што за путни трошак, па да иду на рад у поља и долине, куда се жељезница греди — или бејажу већ у служби, па боже... и како изгледаше ова сиротиња? Сваки готово имађаше на погама велике чизме, — у колицима опет сваки велику опаклију, коџух који до земље довата и служи за ортгање, покривку и про- етјрку. Та важна руба никоме од њих не недостајаше. Сви је имађаху, као да нису из равнот Подунавља, но као да су из Сибира. Све су, ето, ово прилике за упоређење са нашим помодан Ш- мадинцем, који често блиета у срми, а — дрвоће од зиме или се упрео у тан- ке гаћице и одрпану кошузу и то не баш због немања.

А да преко све те голотиње и преко тога најбога вишошлука има — један велики сурњени цув, да га носи у колима па да се њиме покрије и заогрне; како су наши стари то радили — које би му наудило и убило му снагу и здравље његово? Наши стари имађаху некакакв њилине у терлијама, чакшире на погама,

кабанице, гуњеве на плећима, кубуре о уншану, сребрњаке за насом на изгле- даху бољи од нас и па мездану и ва дивану сваки је циповирао и ако какав још оседео екземпляр прође друмом да- нас — онда му се и нехотике склонни- с шута и чудаши се: како данас нема оваквих људи?!

Нишка околина

Може се рећи да је лепа. Са истога и севера и југа опасују предео нишка повисока, махом јака брда. Међу тим брдима је долина нишка, кроз коју проте- чине Нишава.

Долина је та на запад — ка Морави — отворена и тамо из ове излази у пространу равнину Нишава, која се ни- же „Мрамора“ ужива у Мораву, која том притоком Нишаве постаје знатно већа.

(наставље се).

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

седни са још двојницом окорелим партизанима, као што је и сам, доноси решење, да се исти човек уапси, и то по таквим основима, по коме полиција није нашла да треба човека уапсити, а зна се да полиција то чини по много слабијим основима но суд. Зар се то зове прјатио и судска независност, кад се из кесе н. пр. нишког суда иза г. Алекси Јовановић председнику суда вар. Београда још месеца Јануара око 300 динара, г. Таси Радовановић судији у Прокуљу месеца Априла око 200 динара, Игошавцу писару суда вар. Београда око 160 дин. по посагу, и зар сме независан суд, да издаје новац на посугу? О вах независан суд то сме да чини. Ваше многобројне комисије, одређене бајаги, да траже злоупотребе чиновника, не траже тамо, где ће то и наћи, него лутају по којекваким туђарама само да се више позабаве и више дијурне да макну. Оне се врмажу око Ниша, али нишки је суд неприкосновен, и њему се не сме каса прегледати, нити се смеду у њему акта преврнути, те да се види, како независне судије раде, да се види, како се за време верије узимљу тужбе и сведоци саслушавају, да се види, како се отварају стедшта и како се после свршеног стедшта задржава полицијска власт да продају сврши, а поверилац са дужицом позивље се испод руке на равнање, као што тврди позив М 9.660 РМ 957, да се види, како се јеврејин осуђује на два месеца дисципинарно, што није на време јавио да је престао плаћати својим повериоцима, па се после десетодневног аписа пушта из аписа и да се напосетку види и објасни, како се то за тако кратко време купују имања по Нишу. Ви то већете да видите. Вама је главно да вам цвет носи лепо име, а за друго ништа не питате. Вама је главно да по судовима буду наменити ваши партизани, па макар то било и in detrimentum justitiæ, као што је то већ ка многим местима потврђено. Па зар онда може ко веровати вашиим проповедима о лепом цвету, пријатном мирису и судској независности? Зар онда мирис са тог цвета не удара у нос као реп, и зар вам је онда још чудно; што цвече са тог цвета не абјарају мед? То не треба да вам је чудно.

Ваши финансијски закони претрпели су толики пораз од стручних људи, да би било сасвим смешно још штогод о њима говорити. Они се показују на сваки корак, не као каква благородна биљка са мирисавим цветом, којом је нас наша лепа пријатељица Аустро-Угарска презентирала; него као права urtica hungarica, која тако жестоко прли овај народ, да ће тешко моћи издржати болове што му шанкови од исте задају. И зар је онда чудно, што се граја на све стране дине? и зар онда није истина, да граје не би било; да нема болова, да нема за то услова. Ви чујете грају, али је то по вапем мишлењу само безобразно и ништа више. Ви не налазите за вредно, да се уверите о узроку томе појаву. Ви сте тврдо убеђени, да је оно што сте створили медем, а што ра на све више и више отиче, то се нас ништа не тиче, то вас само још више утврђује у вери необичног и ванприродног. Уздајте се напосетку тврдо и у ту веру јер вера твоя спасења, а ми остајемо староверци и тврдо уверени, да свако зашто има своје зато, и да ово тешко стање има свог очевидног узрока у ономе што сте ви сами створили. С.

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из Неготини пишу нам, како је тамо овладао зло, да се већ горе не може ни замислити. Јавна безбедност ремети се сваким часом на најгрознији начин. И ово све чине познати поковарени људи, који се називају вајним присталицама „виделовачким“. Ти се људи не боје ни Бога, ни закона, ни власти, него чине покове, и у свом разуданом бесниду наспу на сваког.

Тако су ти поковарени људи пре неки дан око поноћи јурнули на кафану „Корделовића“ и чинили „ексцесе, који својом бесноћом и разуданомшћу стоје ниже и од сами дивљи зверова. После овога напада на речену кафану нападали су и на дућан Мите Миловановића, трг. и то у највећој ларми и вици, као да се баш некога не боје, и као да им не сме ни власт стати на пут у том гадном и развратном досу.

Нико није миран од тих поковарених људи. Настао је у Неготини таково време, да се не смеју људи ни у својим кућама веселити ни састајати, јер могу сваки час бити нападнути од тих злих људи. Они су се толико осмелили, да

су и пре неколико дана, нападали на свадбу г. Машиневог сина Димитрија, те су се тако људи да избегли неприлике и опасности морали разиласити пре времена кућама, или боље, управо бедати својим кућама.

Људи се жале на Деспића и друге хајдуке, но тамо је право разбојништво, и то јавно и отворено. Власти све то виде, али канда слабо хају за то. Сваки зна ко руководи том разуданом гомазом, па и опет коловође седе мирно, и безазорно развијају свој опак посао. Коловође тих неваљалих људи су познати крајље прљави и повкварени „Алуш“ и „Крвави човек.“ Има ту још нека рука која и ове подстиче и смеља; а које је та рука лако је погодити.

Услед ових немилних појава влада у Неготини јако узбуђење. Људи већ размисљају о крајним средствима, како да се заа опросте, јер нема ни са које друге стране помоћи.

А где су власти, зар оне могу и смеју на овако жалосне појаве гледати равнодушно? Смели се овако зао заклањати за партијанизам? Зар је долас дошло да разудани партијанизам ремети ред и поредак, мир и спокојство, једне целе вароши? Заста чудне и жалосне појаве.

Даље нам из истог места јављају, како је жигосани и крајље повкварени неки Стеван Ђурић за своје „подвиге“ постављен за контролора над крчмариним, за округ крајници са 1000 динара плате годишње и 5 динара дијурне. Сада се овом прљавом човеку даје могућност да може под видом значајности, тумарати по округу а агитирати у целих, која је сваком јасна и коју сваки мора строго осудити.

Зар се и дотле дошло, да се сме и једном Ђурићу давати службу? А знају ли они који су му службу дали ко је он? Какова је рода и порода и каква му је прошлост и шта све он и сада ради? Неће бити да не знају, али они не зазиру ни од чега, па за то су и дали Ђурићу службу. Свет гледајући оваква чуда не зна шта да мисли, куда да се окрене, и од кога да тражи помоћи и лека од ових покора, који сваку меру преврћују.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Чланови народно-либералне странке у Београду, на скупу од 22 ов. мес. реших да учествују у избору председника општине београдске; и да гласају за садашњег председника г. Живка Кара-Виберовића.

Ово се јавља и осталим члановима народно-либералне странке, који нису могли доћи на овај скуп.

— Ево још једног доказа како „виделовци“ прецишњавају, „независне“ судове. Да би они са свим били „слободни“ и „чисти“ они су све оне судије, који су остали у „независним“ судовима, после „прецишњења“ поставили за старатељске судије, а тиме их лишили могућности да учествују у делењу правде. Шта се хтеле са тим лако је погодити. Треба судови да су „чисти“ то је да су у њима све саме присталице „виделовачке“, како би и делење правде ишло не по закону, но по онеј „ворми“ и која је од како су „виделовци“ у власти виша но и сами закона. А то су „партијски интереси“. Дакле ко не служи тима интересима, тај неће наћи правде ни на путу ни суду. Тако се далеко иде данас. Али докле ће то довести видећемо. Но без сумње да ће се све немиле последице тога партијског „газдовања“ најпосле сломити над главама оних, који су узрок томе, дакле над „виделовцима“.

— Чланови народно-либералне странке давали су у Алексинцу 18. ов. м. парастос покојном Ђури Даничићу. На парастосу били су чиновници, професори и учитељи са својим ученицима и леп број грађана. На парастосу је леуе беседе говорио г. Аврам Миловановић онд. свештеник, у којој је нацртао рад Даничићев на српској књижи. На парастосу служио је прота са два свештеника.

ДНЕВНИК

Страни.

(Нов српски „службени“ орган) „Пест. Лоја“ доноси по „Пол. Коресп.“ ово новости из Београда: Садашњи српски посланик Феликс Христич примио се посланства за Лондон. За његовог наследника биће Вошевић постављен. На место Савица постављен се за секретара при бечком посланству Риста Данић секретар министарства унутра-

шњих послова. Савиц долази за начелника одељења у министарству спољних послова. Ново посланичко место у Риму добио је потпредседник „скупштине“ Кијукич. Посланици у Берлину, Паризу и Петрограду остају. Ова постављања обнародоваће се за који дан. — Овоме би засад само то могли додати, да претплатници „Српских Новина“ ваља од сада да се претплатују на „Пест. Лојд“ и „Пол. Коресп“, ако желе из прве руке да дознају за новости београдске и за све што се у српским министарствима ради.

— Леон Гамбета чувени француски државник равно се пре неколико дана нехотице из револвера. О том случају јављају из Париза: 15. о. м. пре подне пошто је Гамбета испратио неколико својих пријатеља који му дођоше у походе, прегледао је механизам од једног новог револвера и том приликом, по свој прилици због непажње, опали револвер, куршум удари у длан леве руке, а отуда се промета до самог лакта, где и напоже изаће. Лекар брзо дођоше и пошто испиташе рану, изјавише да нема опасности нарочито што кост није повређена. Крви је мало истекло. За 5—6 дана уз добру негу очекују да ће Гамбета са свим оздравити.

— Из Берлина јављају, да је некадашњи пруски министар председник Барон Ото Мантајфел умро. Мантајфел је владао у Пруској од 1848—1858 год. Он беше одличен реакционер и као такав оставио је рђав спомен у немачком народу. На такозвану „Мантајфелову еру“ сећају се у Пруској још и данас с ужасом.

ТЕЛЕГРАМИ

Књажевац 21 новембра.

Наставници овдашњих средњих школа, приредише данас парастос умрлом Даничићу.

Присутствовали преставници свију власти; многи отмени грађани и грађанке.

Наука нађе увек поклоника.

Слава му и вечан спомен!

Јавно питање на министра полиције.

Вама је познато да је прошле године начелник срева прокупачког г. Степа Костић, дао за безбедност путовања у село турцима, ходи и дервину, свог пандура Димитрија Миланковића, и да се овај са њима у једним возима возио.

Овај пандур врати се без турака и јавља своме капетану, да су турци у путу пред његовим очима поубијани; — па и ако је знао од кога су турци поубијани, он их је за онда прихватио и није хтео увице одати.

После овога случаја, г. Степа још је месец дана држао овога пандура код себе у служби са платом, па га је после тек отпустио.

Ово ви знате.

Тек што је прошло два месеца, Димитрије пандур седећи до куће свога капетана, који му је тада и новаца давао, — дође свој капетану и открива ко је турке побио; а овај то не доставља своме начелнику, већ неком г. Мити Маринковићу, који се одне татуирао као министар. — те после овога, пандура Димитрија опет прима његов капетан код себе за пандура где се налазио све док није други капетан на место г. Степе дошао, те га овај из службе одпустио.

Кад сте, г. Стеву ванцирали од капетана друге класе за помоћника начелства прве класе у месту, онда је био начелник честити и уважени г. Коста Поповић, па онда г. Степа као помоћник није могао свога зљубица Димитрије протурити за пандура у начелству, да је близу њега, јер је г. Коста знао Димитрија.

Али ево сад кад нови начелник дође, Степа помоћник неће бити искрен свом новом начелнику, већ му препоручи те узеше овога крајње извиканог, неверног и непоузданог човека за пандура начелства, свога зљубица Димитрија Миланковића. Јер да је нови начелник знао ово за Димитрија, уверени смо да га не би примио ма да би Димитрије и цабе државу служио.

По овоме питамо г. министра: 1. Јесу ли ово чиста посла, — да ли се види да има нечега међу г. Стевом и Димитријем? 2. Је ли смео капетан Степа, по „напредвачкој“ сили својој, овога пандура и после убијства турака у служби државној код себе задржати? 3. Је ли смео капетан Степа по други пут узети код себе истог Димитрија за пандура и плаћати тако неверног и непоузданог служитеља из државне кесе? 4. Је ли смео г. Степа сада као помоћник и по трећи пут узети за пандура начелства овога Димитрија? 5. Да ли ћете по овоме сада што предусти противу г. Степе кога сте за три месеца ванцирали са класом капетанском и најстаријом класом помоћника начелства, све овде у месту? 8. Новембар 1882 год. у Прокуљу

Мита Петровић
трговац и одборник општине прокупачке

Огласи

„Београдска Задруга за међу собно помагање и штедњу“ отпочела је своју радњу од 1 овог и прима уплате на удеоичке книжице у својем стану који се налази у кући г. С. Вељковића справ Руског Цара.

У исто време прима и новац по камату по 7%, а издаје по 10%. — 5. октобра 1882 г у Београду.

Управни одбор.

ЗА ОНЕ КОЈИ ПАТЕ ОД ЗУБОБОЉЕ!

Част ми је јавити мојим досаданим пацјентима па и осталој поштотавој публици да сам приспео у Београд и налазим се у стану моме од 9 часа пре, до 5 часа по подне. Овога пута бавићу се само 14 дана, што молим да се прими к' знању.

С поштовањем В. ДИК,
ЗУБНИ ЛЕКАР
у гостионици П-риу.
ПРВИ СЕРАТ.

ЈЕДАН ТЪК, КОЈИ СЛУША

трешу годину философије на великој школи, тражи кондиције за гимназију и реакку. Пријавити се треба у редакцији овога листа.

ПОЧЕМ САМ ЈА ДОЛЕ ПОДПИСАНИ МОЈ ФИНАЛ ДУВАНЦИЈЕ РАДЊЕ у Нишу продао г. Новаку Јовановићу дувалцији у Нишу.

Ја сам истоме Новаку и вересију појединих мојих муштерија продао да он у место мене наплати, зато позивам учтиво све моје муштерије који ми дугују у Нишу и којима се Новак обрати са тражењем даму као пуномоћнику моме плате, иначе ћу у противном случају судским путем од истих тражити и наплатити.

Београд.
18/10 1882.

С ПОШТОВАЊЕМ
Д. С. Марковић,
дуванција из Београда.

Број 190. 3—3.

Част ми је свима мојим пријатељима као и поштов. грађанству до знања ставити, да сам овде у Београду у кући поч. Николе Миланковића ћурчије на терацијама отворно дуванцијску радњу коју сам са свим сортама доброг дуванца спабео.

Препоручујући моју радњу, трудиху се да као стручњак штов. потражачима са добрим и укусовим дуваном, а са умереном ценом на услузи будем.

Молећи за многобројну посету, препоручујем се

С ПОШТОВАЊЕМ
Јусуф Х. Асановић Нишлија
дуванцила „код султана“
на терацијама.

Бр. 3—5